

| 2013 |

**ՀՀ կենսրոնական բանկի
բանքեր**

1-ին
եռամսյակ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ֆինանսական համակարգը	5
Վճարահաշվարկային համակարգի զարգացումներ	17
Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխություններ	21
Ֆինանսական համակարգի ցուցանիշներ	23
ՀՀ ԿԲ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	29
Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը և կազմը	30

ՀՀ ֆինանսական համակարգը 2013 թվականի առաջին եռամսյակում

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ԲԱՆԿԵՐԸ

2013 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 21 առևտրային բանկեր՝ 476 մասնաճյուղերով և մեկ զարգացման բանկ (Համահայկական բանկը): Եռամսյակի ընթացքում շարունակվել է բանկային համակարգի¹ հիմնական ցուցանիշների աճը:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալը 2013 թվականի առաջին եռամսյակում ավելացել է 1.2 %-ով և եռամսյակի վերջին կազմել 405.4 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է եռամսյակի 3.9 մլրդ դրամ զուտ շահույթով:

Հաշվետու եռամսյակում ակտիվների աճի տեմպը գերազանցել է ընդհանուր կապիտալի աճի տեմպը 2.5 տոկոսային կետով: Արդյունքում ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 0.4 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 15.8%:

Առևտրային բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը նվազել է 0.4 տոկոսային կետով և եռամսյակի վերջին կազմել 16.4%՝ պայմանավորված ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նկատմամբ ռիսկով կշռված ակտիվների առաջանցիկ աճով:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հաշվետու եռամսյակում բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններն ավելացել են 4.2%-ով և եռամսյակի վերջին կազմել 2 տրլն 164.6 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ ընդհանուր պարտավորությունների աճ արձանագրվել է 8, իսկ նվազում՝ 14 բանկում:

Ընդհանուր պարտավորություններն ավելացել են հիմնականում իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընդհանուր ավանդների 11.7% (131.9 մլրդ դրամ) աճի հաշվին:

Իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդները եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 20.1%-ով և կազմել 465.9 մլրդ դրամ: Ֆիզիկական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ավելացել են 7.3%-ով և կազմել 798.5 մլրդ դրամ:

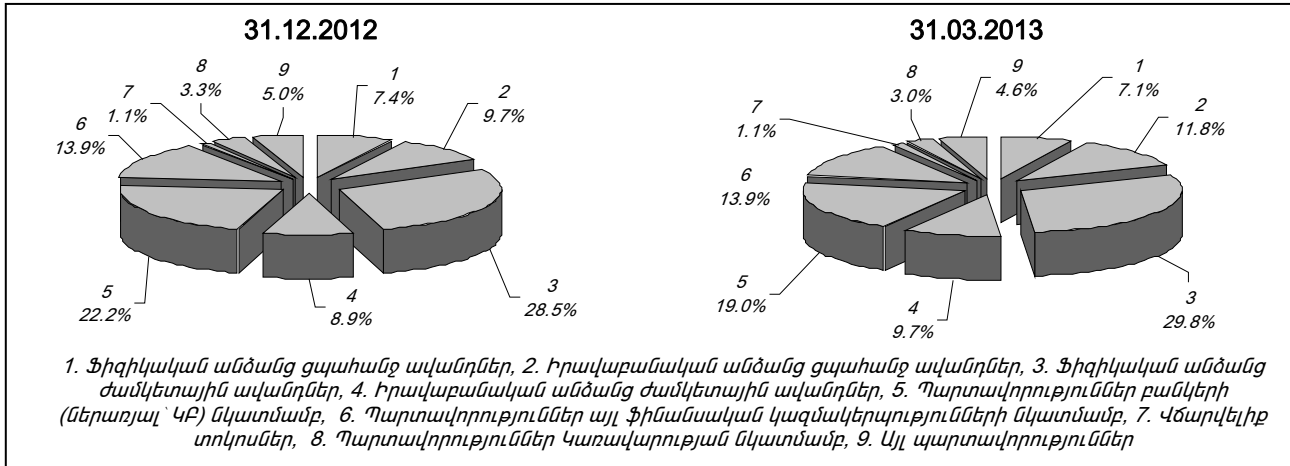
Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ընդհանուր ավանդներում ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 32.3% և 67.7% (31.12.2012 թ. դրությամբ՝ 31.4% և 68.6%):

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ դրամային ավանդներն ավելացել են 4.2%-ով, իսկ արտարժույթային ավանդները՝ 14.8%-ով: Արդյունքում՝ արտարժույթային ավանդների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ավանդներում աճել է 2.0 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 72.2%:

¹ ՀՀ տարածքում գործող 21 առևտրային բանկերը և Համահայկական բանկը:

Եռամսյակի ընթացքում ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ արձանագրվել են բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների մասով. իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռը աճել է 2.8 տոկոսային կետով, իսկ բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 3.2 տոկոսային կետով:

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

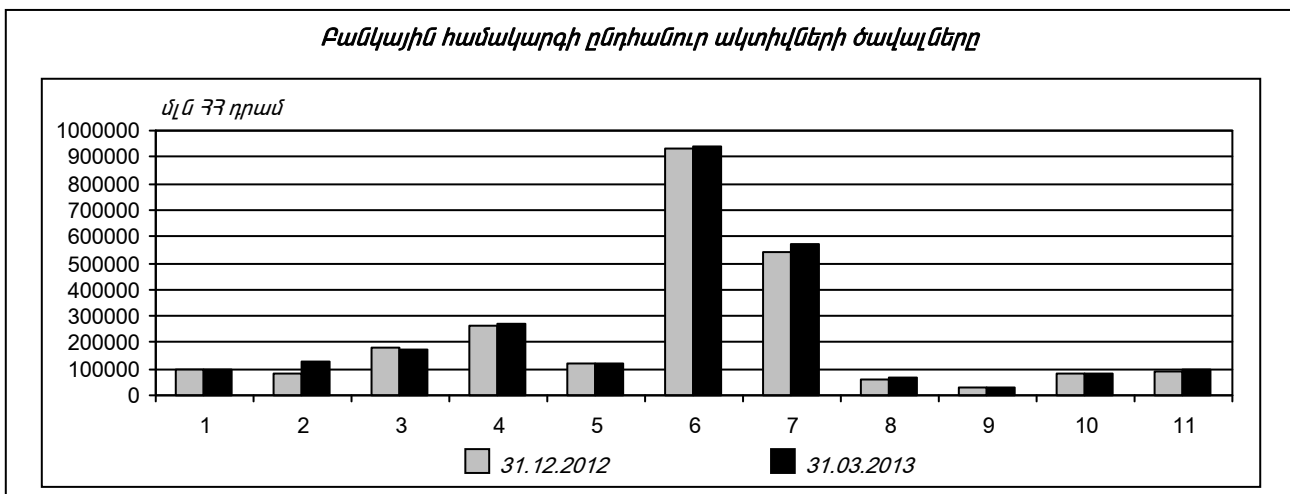
ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՎՏԻՎՆԵՐԸ

Հաշվետու եռամսյակում բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 3.7%-ով և եռամսյակի վերջին կազմել 2 տրլն 570 մլրդ դրամ: Ակտիվների աճ արձանագրվել է 9, իսկ նվազում՝ 13 բանկում:

Ակտիվների կազմում հիմնականում ավելացել են բանկերում թղթակցային հաշիվները և տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ ֆակտորինգ և լիզինգ)՝ համապատասխանաբար 50.3%-ով և 2.8%-ով²:

31.03.2013 թ. դրությամբ տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ծավալը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) կազմել է 1 տրլն 591.7 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց, ֆիզիկական անձանց, բանկերի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին տրամադրված վարկերի ծավալը, լիզինգի ու ֆակտորինգի ընդհանուր ծավալը (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի) ավելացել է համապատասխանաբար 0.5%-ով, 5.8%-ով, 10.0%-ով և 8.3%-ով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 937.0 մլրդ դրամ, 571.2 մլրդ դրամ, 70.3 մլրդ դրամ և 13.2 մլրդ դրամ:

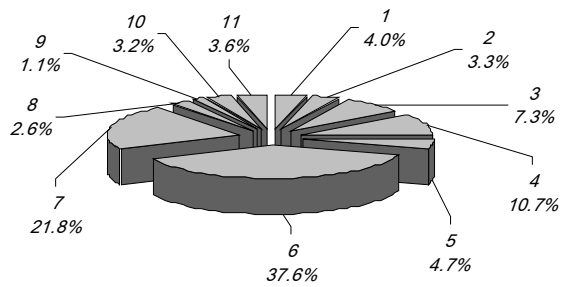
Բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների ծավալները

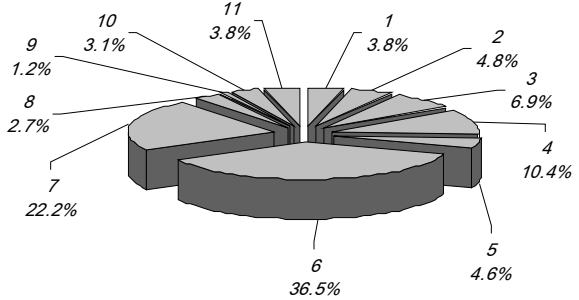
² Հաշվապահական ծնակերպման արդյունքում ստանդարտ դասի վարկեր են դուրս բերվել առևտրային բանկերից մեկի հաշվեկշռից (սակայն վարկերը մնացել են տնտեսությունում) և սկսել են հաշվառվել մայր բանկի հաշվեկշռում: Այդ ծնակերպումը չկատարելու դեպքում տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ ֆակտորինգ և լիզինգ) եռամսյակի ընթացքում կաճեին 6.7%-ով, իսկ իրավաբանական անձանց վարկերը՝ 6.9%-ով:

Բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքը

31.12.2012

31.03.2013

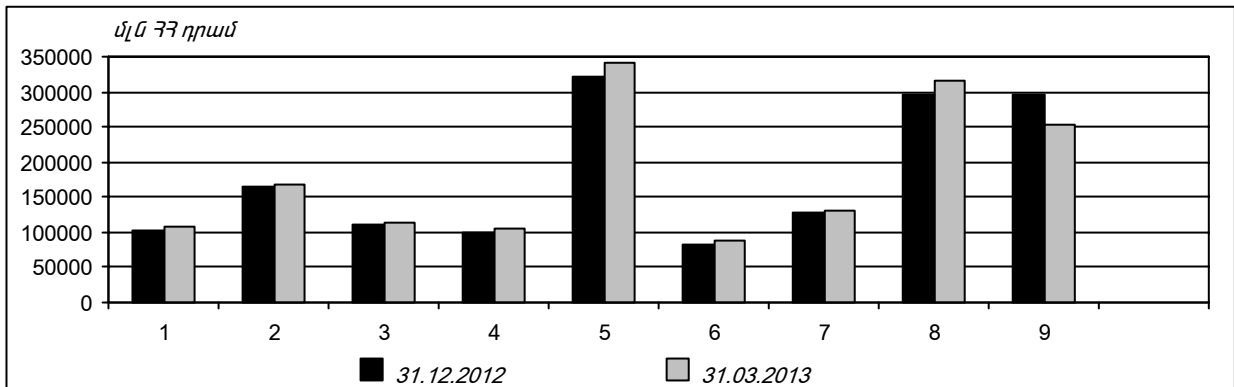

1. Կանխիկ դրամական միջոցներ, 2. Թղթակցային հաշիվներ բանկերում, 3. Պետական արժեթղթեր, 4. Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ, 5. Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, 6. Վարկեր իրավաբանական անձանց, 7. Վարկեր ֆիզիկական անձանց, 8. Վարկեր բանկերի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին, 9. Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ, 10. Հիմնական միջոցներ, 11. Այլ ակտիվներ

Եռամսյակի ընթացքում ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքում զգալի փոփոխություններ չեն արձանագրվել:

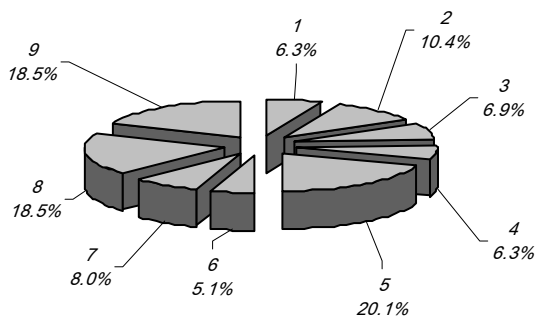
Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ դրամային և արտարժույթային վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) ավելացել են համապատասխանաբար 1.8%-ով և 3.3%-ով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով համապատասխանաբար 546.6 մլրդ դրամ և 1 տրլն 45.1 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ արտարժույթային վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում աճել է 0.3 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 65.7%:

Բանկային համակարգի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների ծավալները ըստ տնտեսության ճյուղերի

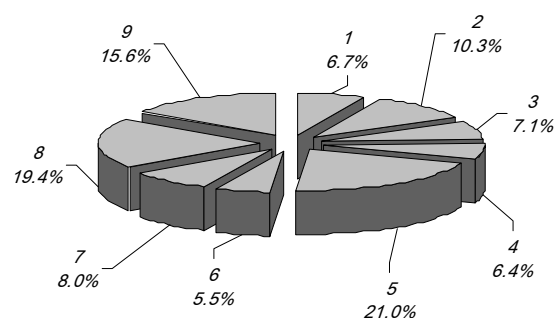

Բանկային համակարգի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքը

31.12.2012

31.03.2013

1. Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն, 2. Մշակող արդյունաբերություն, 3. Էլեկտրականության, գազի, ջրի և լավորակ օդի մատակարարում, 4. Շինարարություն, 5. Առևտուր, 6. Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն, 7. Հիփոթեքային վարկեր, 8. Սպառողական վարկեր, 9. Տնտեսության այլ ճյուղեր

Վարկավորման աճ է արձանագրվել տնտեսության գրեթե բոլոր ճյուղերում: Առավել բարձր աճի տեմպ գրանցվել է 1. ֆինանսական ու ապահովագրական գործունեության, 2. գյուղատնտեսության, անտառային տնտեսության ու ձկնորսության և 3. սպառողական վարկային ներդրումներում՝ համապատասխանաբար 8.5%, 7.8% և 6.9%:

Ռեզիդենտների վարկային ներդրումների կառուցվածքում եռամսյակի ընթացքում զգալի փոփոխություններ չեն գրանցվել: Վարկային ներդրումներում մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել առևտրի, սպառողական և մշակող արդյունաբերության վարկային ներդրումները՝ համապատասխանաբար 21.0%, 19.4% և 10.3%:

Վարկային ներդրումների ռիսկայնության դասերի առումով՝ հաշվետու եռամսյակի ընթացքում 1.7 տոկոսային կետով աճել է «չաշխատող» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 5.2%:

31.03.2013 թ. դրությամբ «հսկվող դասի» վարկերը և դեբիտորական պարտքերը կազմել են ընդհանուրի 3.5%-ը, «ոչ ստանդարտ դասի» վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 0.8%-ը, «կասկածելի» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 0.9%-ը (31.12.2012 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 1.6%, 1.1%, 0.8%):

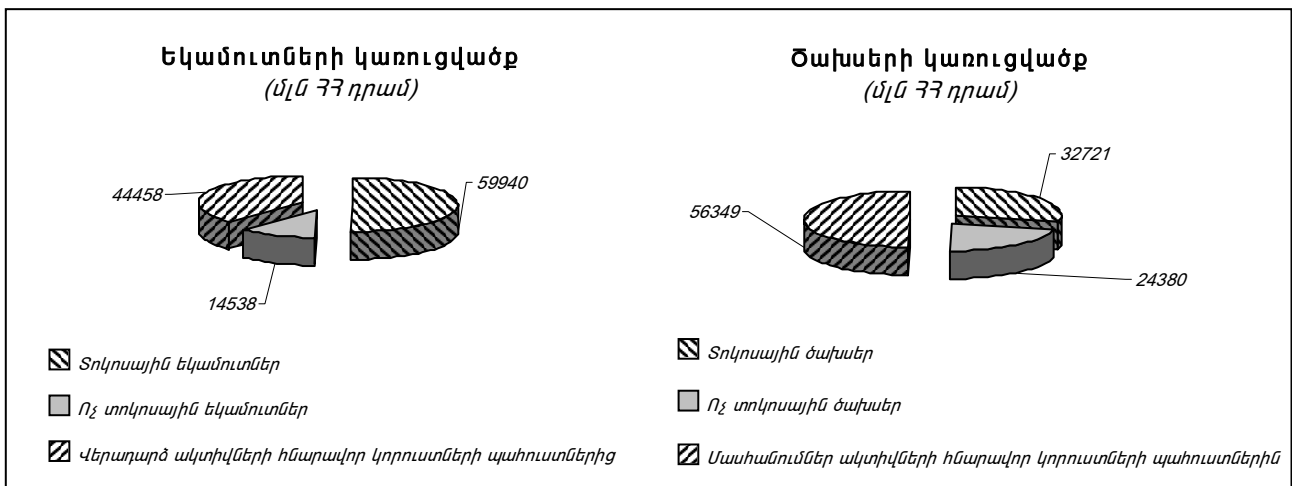
Առևտրային բանկերի ընդհանուր իրացվելիության և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները եռամսյակի ընթացքում աճել է համապատասխանաբար 0.5 և 10.0 տոկոսային կետով և կազմել 26.1% և 136.1%:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԸ

Բանկային համակարգի զուտ շահույթը (շահույթը հարկումից հետո)՝ հաշվարկված ըստ վերահսկողական հաշվետվությունների, 2013 թվականի առաջին եռամսյակում կազմել է 3.9 մլրդ դրամ³, շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների⁴ (RoA)՝ 0.6%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի (տարեկանացված) (RoE)՝ 3.9%: Եռամսյակի ընթացքում շահույթով է աշխատել 17, վնասով՝ 5 բանկ:

Բանկային համակարգի զուտ շահույթը, **հաշվարկված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն**, կազմել է 8.9 մլրդ դրամ: Շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների (RoA) և շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ կապիտալի (RoE) կազմել են համապատասխանաբար 1.4% և 7.9%:

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

³ ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ համաձայն՝ շահույթի մեծությունների խոշոր տարբերությունը հիմնականում պայմանավորված է ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումներ կատարելու փաստով, քանի որ բանկերը այդչափով ծախս են ծանաչում:

⁴ Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) ցուցանիշը հաշվարկվել է որպես զուտ շահույթի (շահույթ հարկումից հետո) և տարեկանացված միջին օրական ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցություն: Ըստ կապիտալի շահութաբերության (RoE) ցուցանիշը հաշվարկվել է որպես զուտ շահույթի (շահույթ հարկումից հետո) և տարեկանացված միջին օրական ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն:

Ըստ ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացվող վերահսկողական հաշվետվությունների՝ բանկային համակարգի համախառն եկամուտները և համախառն ծախսերը 2013 թվականի առաջին եռամսյակում կազմել են համապատասխանաբար 118.9 մլրդ և 113.5 մլրդ դրամ:

Տոկոսային եկամուտների գերակշիռ մասը՝ 83.7%-ը, բաժին է ընկել տնտեսությանը տրամադրված վարկերից ստացված եկամուտներին: Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում մեծ տեսակարար կշիռներ են ունեցել ստացված միջնորդավճարներից եկամուտները և արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտները՝ համապատասխանաբար 48.5% և 19.2%:

Տոկոսային ծախսերի կազմում շարունակել են մեծ տեսակարար կշիռ ունենալ ժամկետային ավանդների և առևտրային բանկերից և ֆինանսավարկային կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների գծով տոկոսային ծախսերը՝ համապատասխանաբար 50.5% և 22.5%:

Ոչ տոկոսային ծախսերում զգալի տեսակարար կշիռը՝ 48.1%-ը, բաժին է ընկել աշխատակիցների աշխատավարձին և դրան հավասարեցված այլ վճարներին:

Բանկային համակարգի ընդհանուր զուտ մասհանումների⁵ մեծությունը հաշվետու եռամսյակում կազմել է 11.8 մլրդ դրամ կամ միջին եռամսյակային ընդհանուր ակտիվների 0.5%-ը:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2013 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել է 33 վարկային կազմակերպություն՝ 106 մասնաճյուղերով: Հաշվետու եռամսյակում վարկային կազմակերպության գործունեության լիցենզիա է ստացել «Կրեդո Ֆինանս» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն:

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները առաջին եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 6.7%-ով (11.3 մլրդ դրամով) և եռամսյակի վերջին կազմել 179.8 մլրդ դրամ: Ակտիվների աճ է արձանագրվել 24, իսկ նվազում՝ 9 վարկային կազմակերպությունում:

Վարկային կազմակերպությունների կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ծավալը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) հաշվետու եռամսյակի ընթացքում ավելացել է 8.0%-ով (9.1 մլրդ դրամով) և եռամսյակի վերջին կազմել 122.3 մլրդ դրամ: Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերին բաժին է ընկել 68.9%-ը, իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերին՝ 20.6%-ը, վարկային կազմակերպությունների հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին տրամադրված վարկերին՝ 2.9%-ը, լիզինգին՝ 7.6%-ը:

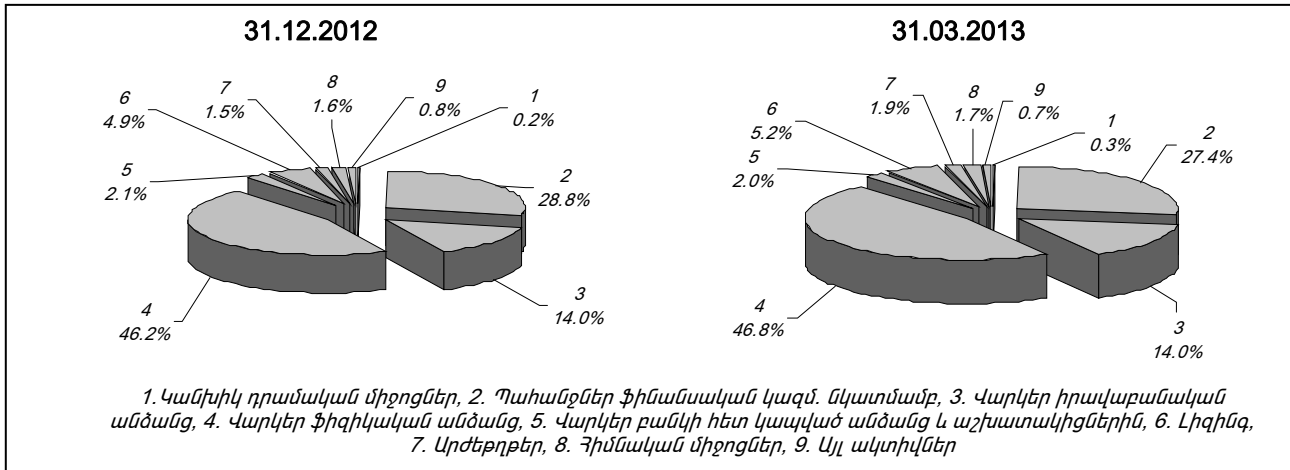
Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերն ավելացել են 8.2%-ով (6.4 մլրդ դրամով) և կազմել 84.2 մլրդ դրամ, իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերն ավելացել են 7.0%-ով (1.6 մլրդ դրամով) և կազմել 25.2 մլրդ դրամ: Լիզինգի ծավալն ավելացել է 11.8 %-ով (984 մլն դրամով) և կազմել 9.3 մլրդ դրամ: Վարկային կազմակերպության հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին տրամադրված վարկերի ծավալն ավելացել է 1.9%-ով (67 մլն դրամով) և կազմել 3.6 մլրդ դրամ:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ տնտեսությանը տրամադրված դրամային վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգի և ֆակտորինգի) ծավալը հաշվետու եռամսյակում աճել է 7.3%-ով (5.1 մլրդ դրամով), իսկ արտարժույթով տրամադրված վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգի և ֆակտորինգի) ծավալը՝ 9.1%-ով (4.0 մլրդ դրամով): Արդյունքում՝ արտարժույթային վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգի և ֆակտորինգի) տեսակարար կշիռը աճել է 0.4 տոկոսային կետով և կազմել 39.1%:

Ակտիվների կառուցվածքում էական փոփոխություններ արձանագրվել են ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգի և ֆակտորինգի) մասով. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների տեսակարար կշիռը նվազել է 1.4 տոկոսային կետով, իսկ տնտեսությանը տրամադրված վարկերի (ներառյալ՝ լիզինգի և ֆակտորինգի) տեսակարար կշիռը աճել է 0.8 տոկոսային կետով:

⁵ Զուտ մասհանումները «Մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին»՝ ծախսային և «Վերադարձ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից»՝ եկամտային հոդվածների տարբերությունն է, և վերլուծական նպատակով հիմնականում օգտագործվում է «զուտ մասհանումներ» ցուցանիշը: Տարվա ընթացքում նույն ակտիվի դասի վատացմանը և լավացմանը զուգընթաց, համապատասխանաբար ավելանում են «Մասհանումներ» և «Վերադարձ» հոդվածները, ըստ որի էլ բացատրվում են համախառն ծախսերում և համախառն եկամուտներում վերջիններիս զգալի տեսակարար կշիռները:

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքը

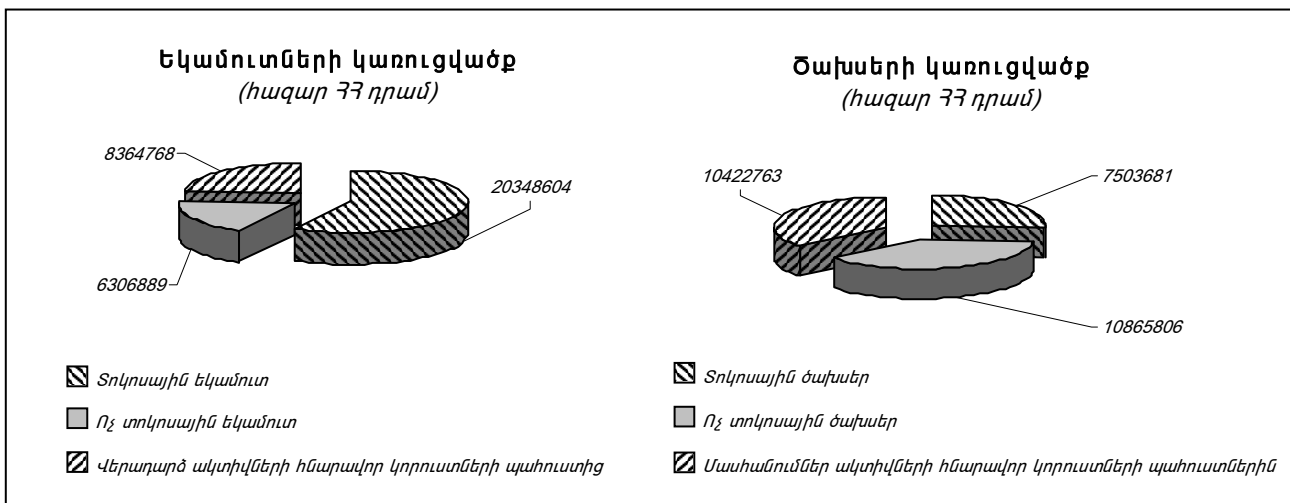

Վարկային ներդրումների ռիսկայնության դասերի առումով՝ եռամսյակի ընթացքում «չաշխատող» վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը աճել է 0.2 տոկոսային կետով և եռամսյակի վերջին կազմել 3.9%: 31.03.2013 թ. դրությամբ վարկային կազմակերպությունների «հսկվող» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը կազմել են ընդհանուրի 2.2%-ը, «ոչ ստանդարտ» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 1.0%-ը, «կասկածելի» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 0.7%-ը (31.12.2012 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 2.1%-ը, 0.9%-ը և 0.6%-ը):

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալի մեծությունը եռամսյակի ընթացքում աճել է 9.9%-ով (6.2 մլրդ դրամով) և կազմել 69.1 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը պայմանավորվել է կանոնադրական հիմնադրամի 4.5 մլրդ դրամ աճով և եռամսյակի 1.6 մլրդ դրամ շահույթով:

Ընդհանուր պարտավորությունները հաշվետու եռամսյակում աճել են 4.8%-ով (5.1 մլրդ դրամով) և եռամսյակի վերջին կազմել 110.7 մլրդ դրամ: Ընդհանուր պարտավորությունների աճը հիմնականում պայմանավորվել է իրավաբանական ու ֆիզիկական անձանց նկատմամբ ցպահանջ ու ժամկետային պարտավորությունների՝ 10.2% (2.5 մլրդ դրամով) և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների՝ 1.8% (1.1 մլրդ դրամով) աճով:

31.03.2013 թ. դրությամբ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ ցպահանջ և ժամկետային պարտավորությունների ընդհանուր ծավալը կազմել է 27.4 մլրդ դրամ: Եռամսյակի ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորություններն ավելացել են համապատասխանաբար 6.7%-ով (538 մլն դրամով) և 11.9%-ով (2.0 մլրդ դրամով)՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 8.6 մլրդ դրամ և 18.9 մլրդ դրամ:

Պարտավորությունների կառուցվածքում էական փոփոխություններ արձանագրվել են ֆինանսական կազմակերպությունների և իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորությունների մասով. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է

1.7 տոկոսային կետով, իսկ իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը աճել է 1.1 տոկոսային կետով:

Վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը (շահույթը հարկումից հետո)¹ հաշվարկված վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա, 2013 թվականի առաջին եռամսյակում կազմել է 1.6 մլրդ դրամ: Տարեսկզբից շահույթով է աշխատել 27, իսկ վնասով՝ 6 վարկային կազմակերպություն: Վարկային կազմակերպությունների շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների (RoA) և շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ կապիտալի (RoE) կազմել է համապատասխանաբար 3.7% և 9.8%:

ՀՀ առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների արտաքին պարտքը 2013 թվականի առաջին եռամսյակի վերջին

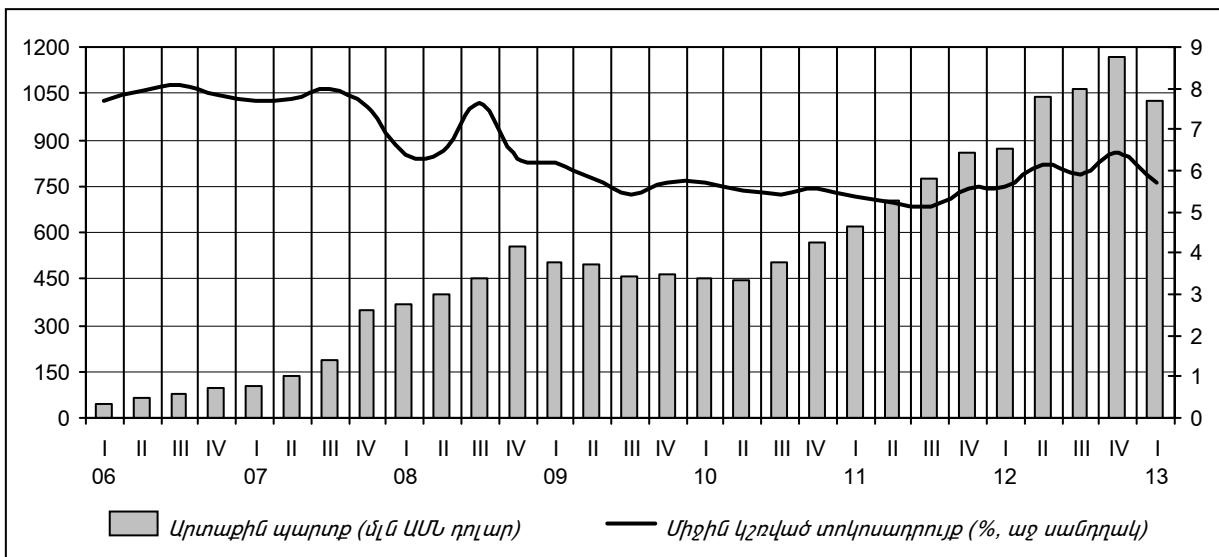
Արտաքին աշխարհի նկատմամբ ՀՀ առևտրային բանկերի ու վարկային կազմակերպությունների վարկային պարտավորությունները* 2013 թվականի առաջին եռամսյակի վերջին կազմել են 1 027.4 մլն դոլար՝ նախորդ եռամսյակի վերջի 1 178.3 մլն դոլարի փոխարեն: 2013 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում առևտրային բանկերն ու վարկային կազմակերպությունները արտաքին աշխարհից ներգրավել են 541.3 մլն դոլար վարկային միջոցներ, նախկինում ձեռք բերված վարկերի դիմաց կատարել են 545.2 մլն դոլար հիմնական գումարի մարումներ**:

Եռամսյակի ընթացքում վարկային մուտքերի 6.7 %-ը երկարաժամկետ վարկերի գծով է, ընդ որում՝ երկարաժամկետ վարկային մուտքերի 33.9 %-ը ստացվել է Լյուքսեմբուրգից, 21.8 %-ը՝ Ռուսաստանից, 14.1 %-ը՝ ԱՄՆ-ից, իսկ 28 %-ը՝ միջազգային կազմակերպություններից:

2013 թվականի առաջին եռամսյակի վերջին առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների հիմնական վարկատու երկրներն են եղել Ռուսաստանը, որի տեսակարար կշիռը ամբողջի մեջ կազմել է 16.5 % (նախորդ եռամսյակում՝ 12.2 %), Լյուքսեմբուրգը՝ 10.2 % (նախորդ եռամսյակում՝ 11.3 %), Նիդեռլանդները՝ 7.9 % (նախորդ եռամսյակում՝ 5.7 %) և Գերմանիան՝ 5.1 % (նախորդ եռամսյակում՝ 7.0 %): Վարկերի մոտ 35.7 %-ը տրվել է միջազգային կազմակերպությունների կողմից:

Ներգրավված վարկերի միջին կշռված տոկոսադրույքը 2013 թվականի առաջին եռամսյակի վերջին, նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ, մի փոքր աճել է և կազմել 5.7 %: Արտաքին վարկերի 45.4 %-ը լողացող (LIBOR, EURIBOR և այլն) տոկոսադրույքով է: Վարկերի միջին ժամկետայնությունը 4.3 տարի է: Կարճաժամկետ վարկերի տեսակարար կշիռը աճել է և կազմել ներգրավված վարկերի 10.6 %-ը:

ՀՀ առևտրային բանկերի մասնավոր պարտքը 2006-2013 թվականներին

* Ներառված չեն միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ վարկատուների կողմից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ Կառավարության միջոցով ստացված վարկերը:

** Նախորդ ժամանակահատվածի վերջի և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում զուտ ներգրավված միջոցների գումարը տարբերվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի փաստացի ցուցանիշից, քանի որ ներգրավված միջոցներն արտահայտված են տարբեր արժույթներով, ինչի հետևանքով դրանք դոլարային համարժեքի վերածելիս ներառում են փոխարժեքի հաշվին

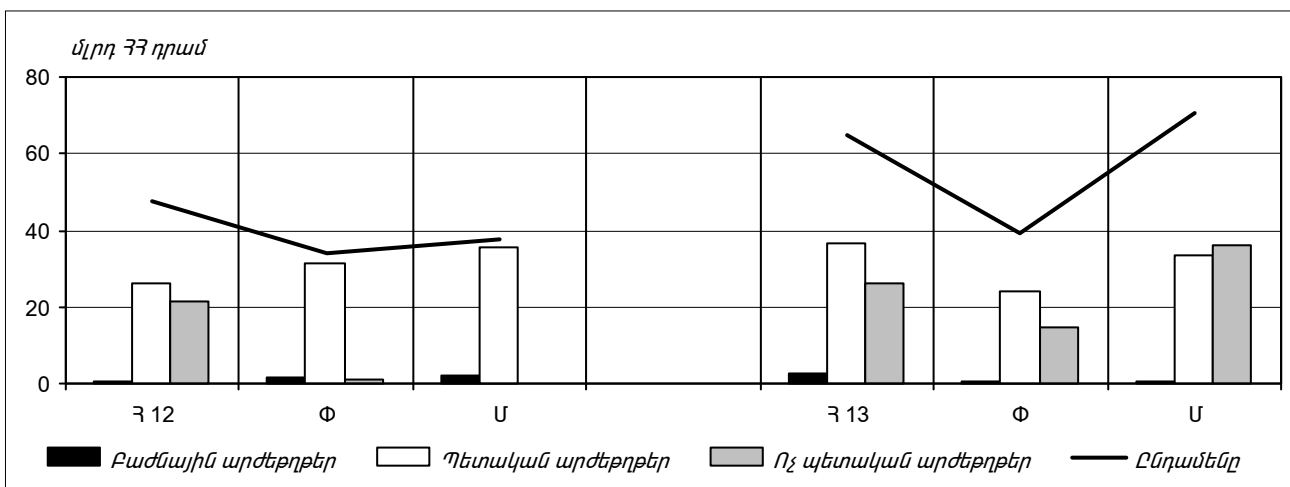
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

2013 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում գործել են ներդրումային ծառայություն մատուցող 21 բանկ, 9 ներդրումային ընկերություն և 1 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ: Ներդրումային ընկերություններից յոթը կարող են իրենց կամ հաճախորդի անունից և իրենց կամ հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքներ իրականացնել, յոթը՝ հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականներ ընդունել և հաղորդել, յոթը՝ կարող են մաս արժեթղթերով ներդրումների հետ կապված խորհրդատվություն տրամադրել, վեցը՝ իրականացնել արժեթղթերի տեղաբաշխման գործունեություն և չորսը՝ արժեթղթերի փաթեթի կառավարում:

31.03.2013 թ. դրությամբ ներդրումային ընկերությունների ընդհանուր ակտիվները կազմել են 25.8 մլրդ դրամ՝ նախորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել 9.3%-ով: Ներդրումային ընկերությունների ընդհանուր կապիտալը նախորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 7.6%-ով և կազմել է 4.1 մլրդ դրամ:

2013 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 46.5%-ով՝ կազմելով 174.9 մլրդ դրամ: Եռամսյակի ընթացքում կորպորատիվ պարտատոմսերով իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն եռամսյակի համեմատ ավելացել է ավելի քան 3 անգամ և կազմել 77.2 մլրդ դրամ: Բաժնետոմսերով առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նվազել է 19.7%-ով (800 մլն դրամով) և կազմել է 3.3 մլրդ դրամ: Պետական պարտատոմսերով առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա առաջին եռամսյակի համեմատ աճել է 1.7%-ով (1.6 մլրդ դրամով) և կազմել է 94.4 մլրդ դրամ: 2013 թ. առաջին եռամսյակի արդյունքներով՝ ՀՀ արժեթղթերի շուկայի շրջանառության մեջ շարունակել են գերակշռել պետական պարտատոմսերով գործառնությունները (կազմել են 54.0%-ը): Կորպորատիվ պարտատոմսերով և բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների տեսակարար կշիռներն ընդհանուր շրջանառության մեջ կազմել են համապատասխանաբար 44.1% և 1.9%:

Ներդրումային ընկերությունների կողմից 2012-2013 թթ. առաջին եռամսյակներում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալները

Պետական պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների մեջ գերակշռել են պետական երկարաժամկետ պարտատոմսերով իրականացված գործառնությունները (կազմել են պետական արժեթղթերով գործառնությունների 46.5%-ը): Պետական միջնաժամկետ և կարճաժամկետ պարտատոմսերով գործառնությունների տեսակարար կշիռները կազմել են ընդհանուր շրջանառության համապատասխանաբար 40.5%-ը և 13.1%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կարգավորվող շուկայում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են ներդրումային գործունեության շրջանակներում կատարված առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 1.0%-ը:

Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 15.7%-ով և կազմել է 1.7 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ շրջանառության 45.5%-ը կազմել են պետական պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունները, իսկ կորպորատիվ պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են համապատասխանաբար 35.7%-ը և 18.3%-ը:

Ներդրումային գործառնությունների շրջանակներում իրականացված գործառնությունների մեջ 96.6%-ը կազմել են ներդրումային ծառայություններ մատուցող առևտրային բանկերի գործառնությունները, 3.4%-ը՝ ներդրումային ընկերությունների գործառնությունները:

Ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը (ներառյալ՝ կարգավորվող շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունները) նախորդ տարվա նույն եռամսյակի համեմատ ավելացել է 6.1%-ով և կազմել 691.6 մլրդ դրամ, որից 153.8 մլրդ դրամը կազմել են երկարաձգված գործարքները:

31.03.2013 թ. դրությամբ հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը կազմել է 2.5 մլրդ դրամ (նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ նվազել է 8.6%-ով):

2013 թ. մարտի 31-ի դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվել են 1576 անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրներ, որոնց թողարկողների թիվը կազմել է 1570, իսկ ՀԿԴ-ում վարվող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը՝ 90799:

31.03.2013 թ. դրությամբ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 15 թողարկողների 19 արժեթղթեր, այդ թվում՝ 12 բաժնետոմս (11 թողարկողի) և 7 պարտատոմս (6 թողարկողի): Թողարկողներից 4-ը ֆինանսական կազմակերպություն է: Ընդ որում՝ բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմել է մոտ 52.9 մլրդ դրամ, իսկ պարտատոմսերի ծավալը՝ 2.9 մլրդ դրամ: Թողարկողներից մեկը հաշվետու է ինչպես բաժնետոմսերի, այնպես էլ պարտատոմսերի գծով: Թողարկված բաժնային արժեթղթերի 24%-ը բաժին է ընկել առևտրային բանկերին:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2013 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապահովագրական գործունեության լիցենզիա է ունեցել 9 ապահովագրական ընկերություն⁶:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 12.7%-ով և 31.03.2013 թ. դրությամբ կազմել են 43.2 մլրդ դրամ, պարտավորություններն ավելացել են 18.4%-ով և կազմել են 29.2 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 2.4%-ով և կազմել 14.1 մլրդ դրամ:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կազմում համեմատաբար մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել ավանդները բանկերում (35.5%), ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները (16.9%) և արժեթղթերում ներդրումները (5.4%):

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կազմում համեմատաբար մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը (46.8%), պահանջների պահուստները (12.9%) և վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարները (4.0%):

2013 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում ապահովագրական ընկերությունների՝ վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա ստացված զուտ շահույթը կազմել է 330.5 մլն դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 3.5%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 9.5%: Շահույթով է աշխատել 5 ընկերություն:

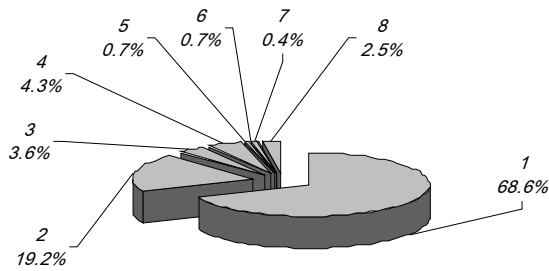
ՖՀՄՍ համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ շահույթը 2013 առաջին եռամսյակում կազմել է 340.8 մլն դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 3.3%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 9.3%:

Հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 11.4 մլրդ դրամ, իսկ վերաապահովագրողին փոխանցվող ապահովագրավճարները՝ 751.1 մլն դրամ կամ ապահովագրավճարների 6.6%-ը:

Դիտարկվող ժամանակաշրջանում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների մեծությունը կազմել է 4.9 մլրդ դրամ, իսկ վերաապահովագրողներից ստացվող ապահովագրական հատուցումների գումարները՝ 168.9 մլն դրամ կամ ապահովագրական հատուցումների 3.4%-ը:

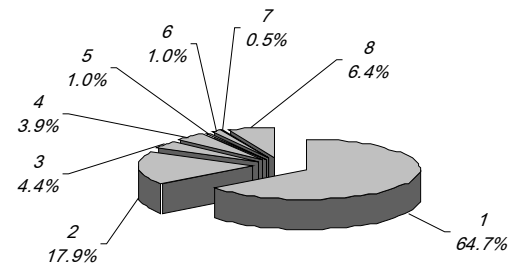
⁶ 31.03.2013 թ. ամփոփված են փաստացի գործող և հաշվետու 7 ապահովագրական ընկերությունների ցուցանիշները:

2012 թ. առաջին եռամսյակում հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

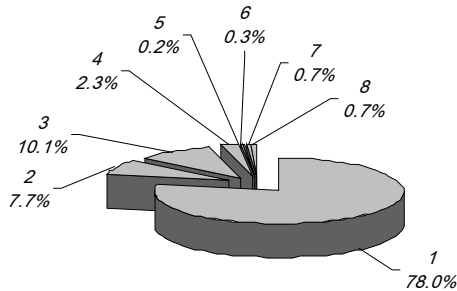

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Դժբախտ պատահարներից, 7. Աջակցության, 8. Ապահովագրության այլ դասեր

2013 թ. առաջին եռամսյակում հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

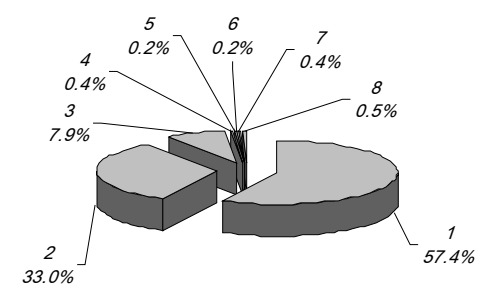

2012 թ. առաջին եռամսյակում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

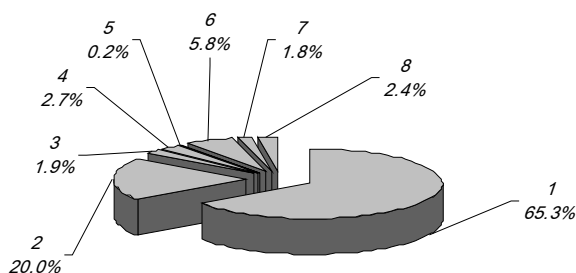
1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Դժբախտ պատահարներից, 7. Աջակցության, 8. Ապահովագրության այլ դասեր

2013 թ. առաջին եռամսյակում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

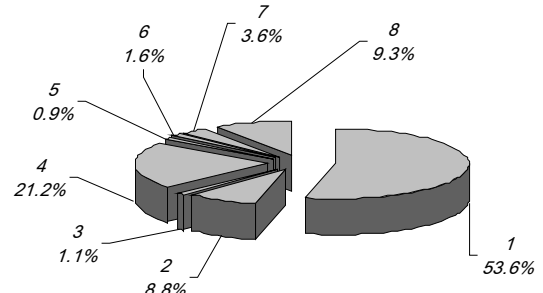
Ապահովագրական ընկերությունների կողմից կնքված պայմանագրերի և ապահովագրական գումարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

Պայմանագրերի կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի՝ 31.03.2013 թ. դրությամբ

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 6. Դժբախտ պատահարներից, 7. Աջակցության, 8. Ապահովագրության այլ դասեր

Ապահովագրական գումարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի՝ 31.03.2013 թ. դրությամբ

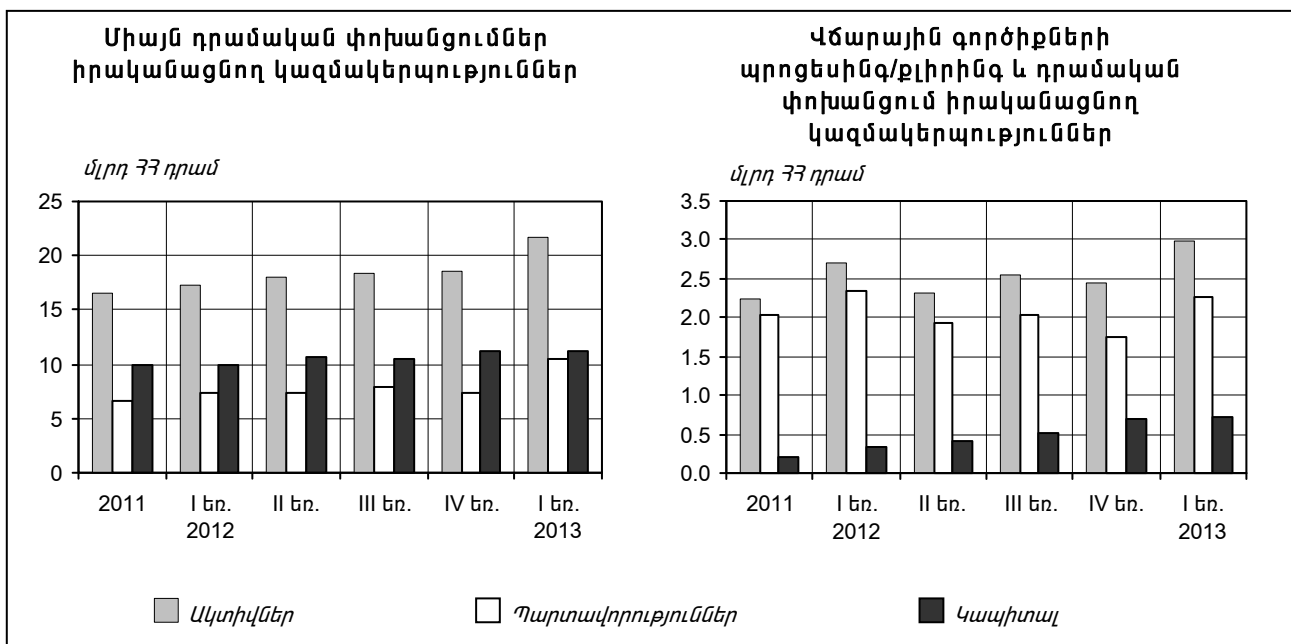

31.03.2013 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերություններն ունեցել են ապահովագրության 532.9 հազար գործող պայմանագիր, որոնց ապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 8.0 տրլն դրամ: Ապահովագրական գումարներից վերաապահովագրողներին փոխանցված ռիսկերի վերա-ապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 2.0 տրլն դրամ կամ ապահովագրական գումար-ների 25.5%-ը:

ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2013 թվականի մարտի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են դրամա-կան փոխանցում իրականացնելու լիցենզիա ունեցող 5 կազմակերպու-թյուններ, որոնցից 2-ը ունեն մաս վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլի-րինգ իրականացնելու լիցենզիա, 2-ը՝ էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն, և միայն վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա ունեցող մեկ կազմակերպություն՝ «Արմե-նիան Քարդ» ՓԲԸ-ն:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակը 2011-2013 թթ.

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունները հաշվետու եռամսյակում ապահովել են 467 մլն դրամ շահույթ, որը 60%-ով գերազանցել է 2012 թ. առաջին եռամսյակի ցուցանիշը: Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/բլիրինգ և դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակեր-պությունների զուտ շահույթը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 25%-ով և կազմել 177 մլն դրամ:

Միջազգային վճարային համակարգերին անդամակցելու միջոցով արտասահմանից ՀՀ ուղղված վճարումներ են սպասարկել դրամական փոխանցում իրականացնող 2 վճարահաշվարկային կազմակեր-պություններ: Դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների մասնաբաժինը միջազգա-յին փոխանցումների և ստացումների ընդհանուր ծավալում (ներառյալ՝ առևտրային բանկերը) համապա-տասխմաբար կազմել է՝ արտասահման փոխանցումները՝ 0.2%-ը, իսկ արտասահմանից ստացումները՝ 0.5%-ը: Այդ կազմակերպությունները Հայաստանի Հանրապետության իրենց հաճախորդներին կատարել են 601 մլն դրամի վճարում, իսկ արտասահման կատարվել է 29 մլն դրամի փոխանցում: Ընդ որում՝ արտասահմանից ստացված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 119 հազար դրամ:

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող 5 կազմակերպություններ մատուցել են կանխիկ միջոցներով վարձավճարների ընդունման ծառայություններ, այդ թվում 2-ը՝ տերմինալների միջոցով:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները ընդունում են կոմունալ ծառայությունների, հեռախոսի և բջջային կապի դիմաց վճարումներ, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցներ, բյուջե ուղղված տուգանքներ և պետական տուրքեր, ինտերնետային կապի ծառայությունների դիմաց վճարներ և այլն: Մասնավորապես՝ վճարահաշվարկային 5 կազմակերպությունների գլխամասային գրասենյակների և մասնաճյուղերի միջոցով իրականացվել է 44.2 մլրդ դրամի միջոցների հավաքագրում, որից 36.2 մլրդ դրամը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց: Բացի այդ, 2013 թ. առաջին եռամսյակի վերջի դրությամբ 2 վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից շահագործվող 834 ինքնասպասարկման տերմինալների միջոցով հաշվետու ժամանակահատվածում գանձվել է 13.9 մլրդ դրամ (5.1 մլն գործառնություն), որից 7.3 մլրդ դրամը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց:

Անկանխիկ եղանակով գանձվել է 131 մլն դրամ, որից 125 մլն դրամը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային/քլիրինգային ծառայություններ են մատուցել մի շարք առևտրային բանկերի: Այդ առևտրային բանկերը, համագործակցելով վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հետ, կոմունալ ծառայությունների վճարները գանձել են իրենց մասնաճյուղային ցանցի միջոցով, որտեղ կատարվել է մոտ 1.5 մլրդ դրամի չափով 297 հազար գործառնություն:

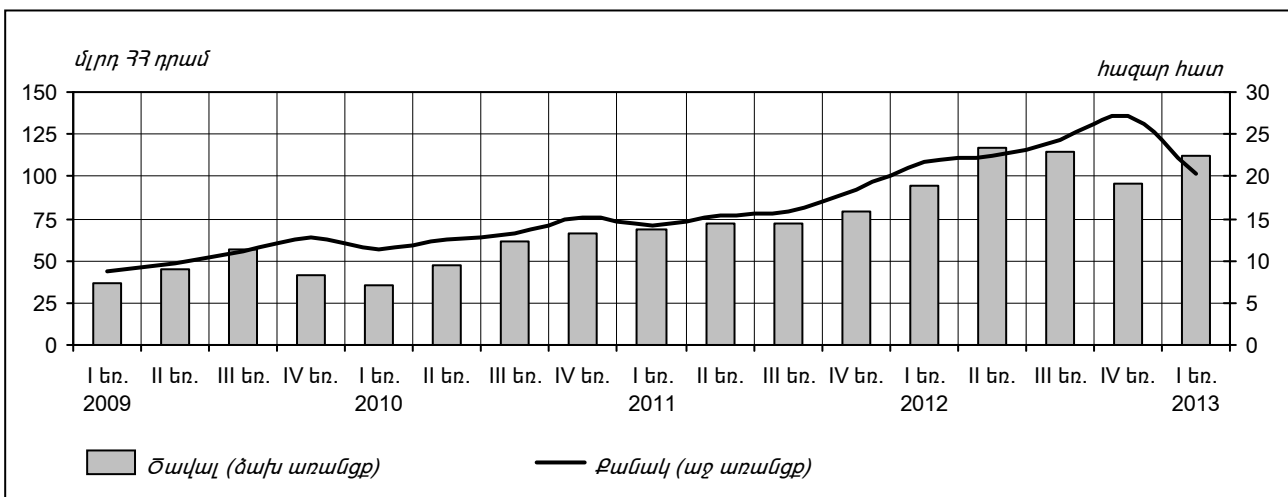
Վճարահաշվարկային համակարգի զարգացումներ

ՀՀ վճարահաշվարկային համակարգը 2013 թ. առաջին եռամսյակում դրսևորել է դինամիկ զարգացման միտումներ:

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Հաշվետու եռամսյակում ՀՀ տարածքում բանկային համակարգով իրականացված անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 132.2 մլրդ դրամ (քանակը՝ 58 հազար), այդ թվում՝ Կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով իրականացված վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 112.6 մլրդ դրամ, իսկ քանակը՝ 20 հազար (Կենտրոնական բանկի համակարգերով իրականացված վճարումների միջին օրական ծավալը նախորդ տարվա առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել է 20%-ով, իսկ քանակը նվազել է 7%-ով):

ՀՀ ԿԲ վճարային համակարգերի միջոցով իրականացված վճարումների միջին օրական քանակը և ծավալը (առանց բորսայական փոխանցումների)

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով կատարված միջին օրական փոխանցումների ծավալը 2012 թ. առաջին եռամսյակի համեմատ (առանց բորսայական փոխանցումների) նվազել է 7%-ով՝ կազմելով 30.4 մլրդ դրամ, իսկ քանակը՝ 7%-ով՝ կազմելով 20 հազար:

Կենտրոնական բանկի դրամավարկային գործիքների կիրառման հետ կապված միջին օրական փոխանցումները հաշվետու եռամսյակում կազմել են 79.0 մլրդ դրամ, իսկ քանակը՝ 570:

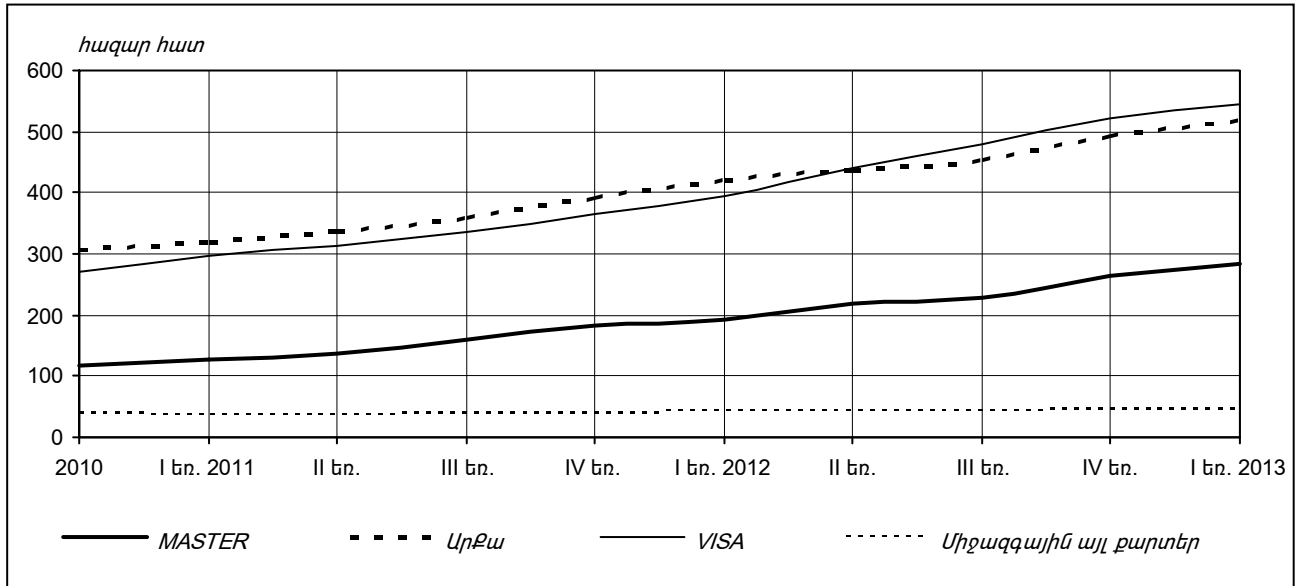
ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ

2013 թ. առաջին եռամսյակի վերջի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող 21 առևտրային բանկերից 19-ը տրամադրել կամ սպասարկել են վճարային քարտեր: Ընդ որում՝ 19 առևտրային բանկերն էլ անդամակցում են «ԱրՔա» քարտերով վճարումների միասնական համակարգին:

Քարտերի սպասարկման նպատակով հաշվետու ժամանակահատվածում տեղադրվել են 12 նոր ավտոմատ գանձման մեքենաներ և 2013 թ. առաջին եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել 1182: Առևտրային բանկերի կողմից տեղադրված POS-տերմինալների ընդհանուր քանակը եռամսյակի ընթացքում ավելացել է 9-ով և կազմել 6683:

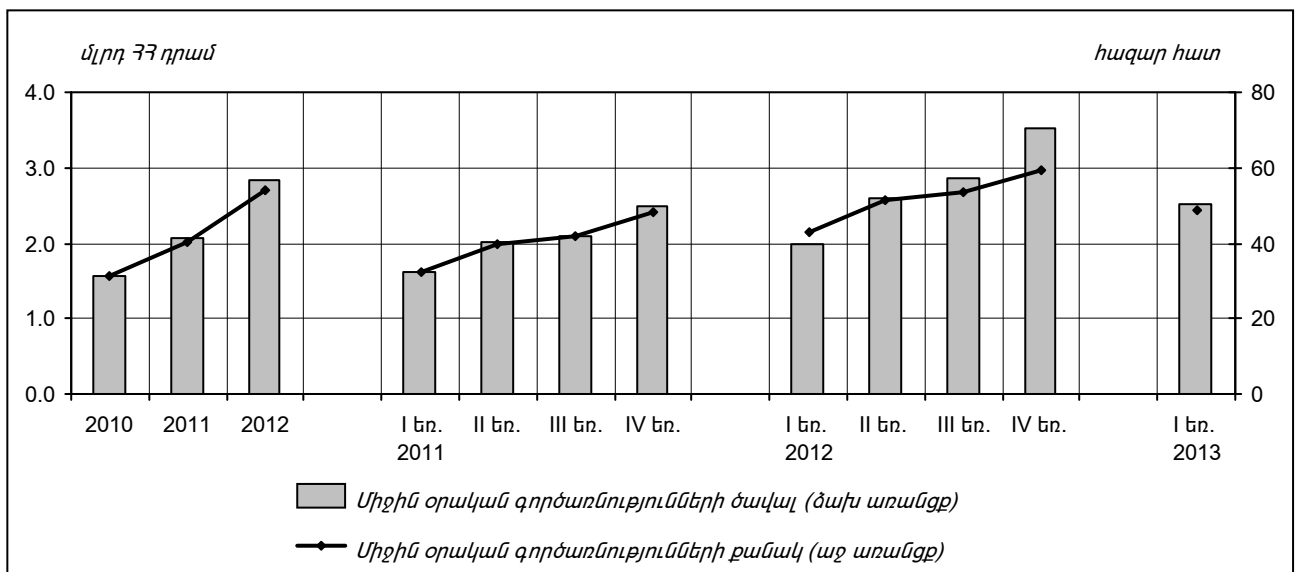
Եռամսյակի վերջի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակը կազմել է 1.4 մլն, որը նախորդ եռամսյակի համեմատությամբ ավելացել է 5%-ով: Մասնավորապես՝ «ԱրՔա» քարտերի քանակը նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ ավելացել է 5%-ով և կազմել 518 հազար քարտ: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակն ավելացել է 5%-ով և կազմել 873 հազար քարտ: Այդ թվում՝ VISA քարտերն ավելացել են 4%-ով և կազմել 543 հազար քարտ, իսկ MasterCard քարտերը՝ 7%-ով և կազմել 283 հազար:

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի թողարկած վճարային քարտեր

2013 թ. առաջին եռամսյակում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 225.6 մլրդ դրամի 4.4 մլն գործառնություն: Քարտերով անկանխիկ գործառնությունների ծավալը կազմել է 20.6 մլրդ դրամ: Նշված անկանխիկ գործառնությունների ծավալում ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 4.8 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 0.8 մլրդ դրամ, քարտից քարտ փոխանցումներ՝ 3.9 մլրդ դրամ): Հաշվետու եռամսյակի ընթացքում քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 15%-ով և կազմել է քարտային գործառնությունների 9%-ը:

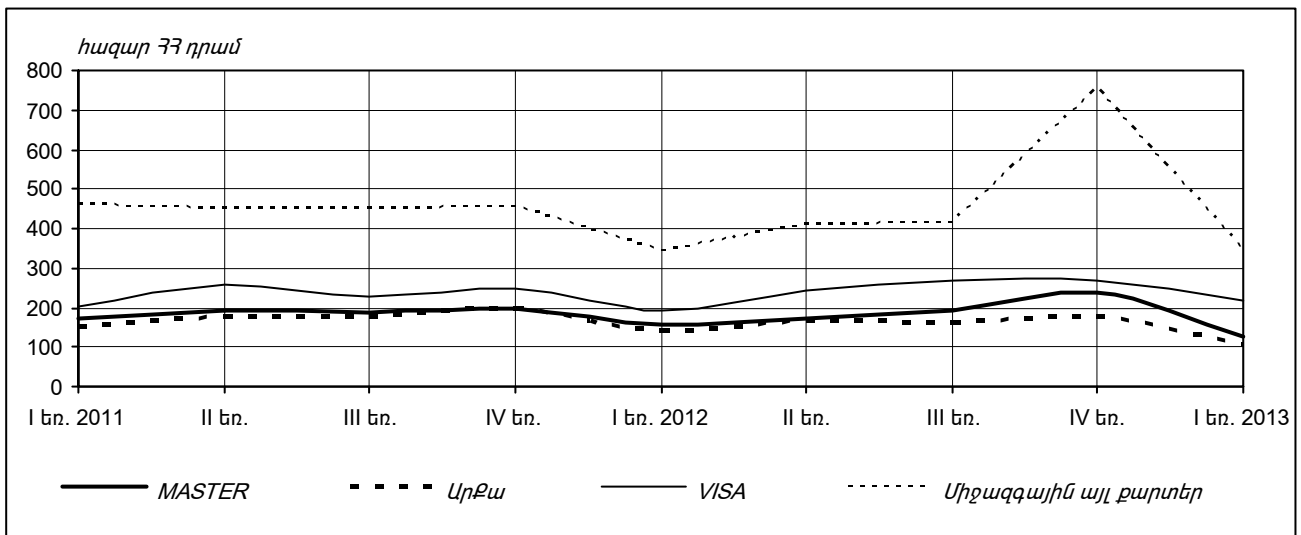
ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված միջին օրական գործառնությունները 2010 – 2012 թթ., ինչպես նաև 2011-2013 թթ. եռամսյակների ընթացքում

**Քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործառնությունները
(2013 թ. առաջին եռամսյակ)**

Սարքեր	Գործարքներ			
	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը	այդ թվում՝ «ԱրՔա» քարտերով ծավալը (մլն դրամ)	քանակը
Ավտոմատ գանձման սարքերի միջոցով	175458	3554086	44163	1206189
այդ թվում՝ անկանխիկ	375	48087	43	19288
POS – տերմինալների/ինպրինտերների միջոցով	45354	559388	11058	162140
այդ թվում՝ անկանխիկ	15502	441804	5937	112910
Ինտերնետ միջավայրում	4760	249544	805	74555
Ընդամենը	225571	4363018	56026	1442884
այդ թվում՝ անկանխիկ	20637	739435	6786	206753

**2011 - 2013 թթ. մեկ վճարային քարտով (ՀՀ-ում գործող և արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված)
կատարված գործառնությունների ծավալը**

«ԱրՔա» քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել է 5%-ով (3.2 մլրդ դրամով), իսկ քանակը՝ 6%-ով (86 հազարով):

ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով Հայաստանում իրականացված գործառնությունների ծավալը 2012 թ. առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել է 25%-ով (կազմել է 225.6 մլրդ դրամ), իսկ քանակն ավելացել է 13%-ով (կազմել է 4.4 մլն): Միևնույն ժամանակ, ՀՀ-ում գործող բանկերի թողարկված քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ մնացել է անփոփոխ՝ 15.8 մլրդ դրամ, իսկ քանակն ավելացել է 16%-ով (40 հազարով) և կազմել 290 հազար:

ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված VISA քարտերով Հայաստանում իրականացված գործառնությունների ծավալը 2012 թ. առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել է 55%-ով (41.8 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 32%-ով (442 հազարով)), MasterCard քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը՝ 17%-ով (5.2 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 17%-ով (122 հազարով)), միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը՝ 11%-ով (1.6 մլրդ դրամով):

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի թողարկված VISA քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 42%-ով (2.5 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 89%-ով (82 հազարով)), MasterCard քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը նվազել է 31%-ով (2.7 մլրդ դրամով) (քանակը նվազել է 30%-ով (46 հազարով)), իսկ միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 21%-ով (238 մլն դրամով):

2013 թ. առաջին եռամսյակում վճարային քարտերով կատարված գործառնությունները

Վճարային քարտեր	Վճարային քարտերով կատարված գործառնությունները Հայաստանում (ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով)		ՀՀ-ում գործող բանկերի թողարկած քարտերով գործառնությունները արտասահմանում	
	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը
ԱրՔա	56026	1442884	-	-
այդ թվում՝ անկանխիկ	5980	132198	-	-
VISA	117670	1835536	8535	173196
այդ թվում՝ անկանխիկ	4661	205277	5945	144734
Mastercard	35855	830301	5891	105308
այդ թվում՝ անկանխիկ	4555	142820	4749	93421
Միջազգային այլ քարտեր	16020	254297	1380	11230
այդ թվում՝ անկանխիկ	680	9596	480	3300
Ընդամենը	225571	4363018	15807	289734
այդ թվում՝ անկանխիկ	15877	489891	11174	241455

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ
ՀԱՍՆԱԿԱՐԳԵՐ**

ՀՀ տարածքում ֆիզիկական անձանց՝ առանց բանկային հաշվի բացման փոխանցումները կատարվում են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը 2013 թ. առաջին եռամսյակում կազմել է 116.7 մլրդ դրամ (քանակը՝ 755 հազար), որը 6.2 անգամ գերազանցել է արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալը: Այդ համակարգերով ստացված միջոցների ծավալը նախորդ տարվա առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել է 16%-ով: Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 204 հազար դրամ: Առևտրային բանկերի միջոցով միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 16%-ով և կազմել 97.9 մլրդ դրամ:

ՀՀ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումները կազմել են 55.3 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել են 24%-ով: Մեկ վճարման միջինը կազմել է 4.4 մլն դրամ, որը 2012 թ. առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել է 2.2 մլն դրամով: Միաժամանակ, բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման կազմել են 56.0 մլրդ դրամ. նախորդ տարվա առաջին եռամսյակի համեմատ ավելացել են 17.2%-ով (8.2 մլրդ դրամով):

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխություններ

2013 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկը ընդունել, ինչպես նաև փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ է կատարել մի շարք իրավական ակտերում:

Բանկային գործունեության կարգավորման դաշտում

Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ լրացումներ են կատարվել «Բանկերի և օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի գրանցումն ու լիցենզավորումը, բանկերի մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գրանցումը, բանկերի և օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի ղեկավարների որակավորումը և գրանցումը» կանոնակարգ 1-ում: Ըստ փոփոխությունների՝

- Բանկի դիլերները ճանաչվել են որպես բանկի ղեկավար և, հետևաբար, պետք է ունենան բարձրագույն կրթություն և Կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրված դիլերի որակավորման վկայական: Ընդ որում՝ դիլեր են համարվում բանկի այն աշխատակիցները, ովքեր որոշում են արտարժույթի, «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված արժեթղթերի, բացառությամբ՝ սեփական արժեթղթերի կամ վճարային արժեթղթերի առքի, վաճառքի կամ փոխանակման պայմանները (այդ թվում՝ գին, ծավալ, քանակ, տոկոսադրույք, կնքման, կատարման, մարման և այլ ժամկետներ և(կամ) այլ պայմաններ):
- Դիլերի որակավորման վկայականը տրամադրվում է.
 - 1) ՍիեֆԷյ որակավորված ֆինանսական վերլուծաբանի (CFA - Chartered Financial Analyst) քննության առնվազն առաջին մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի հիման վրա, կամ
 - 2) ԷյՍԻԱյ – Ֆինանսական շուկաների միության (ACI – The Financial Markets Association) ԷյՍԻԱյ դիլինգի վկայականի (ACI Dealing Certificate) հիման վրա:
- Դիլերի որակավորման վկայականը տրամադրվում է անժամկետ:
- Բանկի դիլերների կազմում փոփոխության դեպքում բանկը պարտավոր է այդ փոփոխության մասին տեղեկացնել Կենտրոնական բանկին:

Ակնկալվում է, որ նշված որոշումը կհանգեցնի ՀՀ բանկային համակարգում արժեթղթերով, արտարժույթով, ածանցյալ գործիքներով կամ դրամական շուկայի գործիքներով առքի, վաճառքի կամ փոխանակման գործառնություններ իրականացնելու վերաբերյալ որոշում կայացնող անձանց որակավորման և մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացմանը:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտում

1. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արտարժույթի առուվաճառքի սակարկությունների կազմակերպման լիցենզավորումը, կարգավորումը և վերահսկողությունը» կանոնակարգ 11-ում: Համաձայն փոփոխության՝ ճշգրտվել է արտարժույթի առուվաճառքի սակարկություններին ուղղակիորեն մասնակցության իրավունք ունեցող անձանց ցուցակը՝ արտարժույթի առուվաճառքի սակարկություններին ուղղակի մասնակցության հնարավորությունն ապահովելով միայն այն կազմակերպությունների համար, որոնց գործունեության շրջանակները ենթադրում են արտարժույթի առուվաճառք հաճախորդների հանձնարարականների հիման վրա:
2. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակիցների ռեեստրը վարողի» Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, բովանդակությունը և պարբերականությունը» կանոնակարգ 5/08-ը:

Կանոնակարգ 5/08-ով սահմանվում են մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող 6 պարբերական հաշվետվությունների ձևեր և դրանց ներկայացման կարգը: Ընդ

որում՝ սահմանվել է կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի կողմից վաղօրոք ահազանգման մեխանիզմ (early warning)՝ իր կառավարման ներքո գտնվող ֆոնդում 1% մասնակցության՝ որոշակի սահմանագծից նվազման դեպքերի համար:

Կանոնակարգ 5/08-ը ԿԲ համապատասխան վերահսկողներին հնարավորություն է տալիս նաև էլեկտրոնային եղանակով, իրական ժամանակի ռեժիմում մշտադիտարկելու մասնակիցների ռեեստրը վարողի տեղեկատվական համակարգում կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի թողարկման և մարման գործարքների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը, ինչը լրացնում է պարբերական հաշվետվությունների միջոցով նրանց կողմից վերահսկողական գործառույթներ իրականացնելու գործիքակազմը:

Ֆինանսական համակարգի ցուցանիշներ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Ցուցանիշներ	31.11.2011	31.12.2012	31.03.2013
Բանկերի քանակը	22	22	22
Բանկերի քանակն ըստ կազմակերպչական ձևի	22	22	22
ԲԲԸ	4	4	4
ՓԲԸ	17	17	17
ՍՊԸ	1	1	1
Կոոպերատիվ	0	0	0
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	21	20	20
այդ թվում՝ 50%-ից ավել	15	15	15
այդ թվում՝ 95%-ից ավել	12	12	12
Բանկերի կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	75.09	73.35	73.40
Վարկային կազմակերպությունների քանակը	32	32	33
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	13	13	13
այդ թվում՝ 50%-ից ավել	8	8	8
այդ թվում՝ 95%-ից ավել	5	5	5
Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	39.2	33.2	30.5
Ապահովագրական ընկերությունների քանակը	9	7	7
այդ թվում՝ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	0	0	0
այդ թվում՝ ոչ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	9	7	7
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	7	4	4
այդ թվում՝ 50%-ից ավել	5	3	3
այդ թվում՝ 95%-ից ավել	3	3	3
Ապահովագրական բրոքերներ	4	4	4
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություն մատուցող անձինք	29	30	30
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող անձ/բանկ/	21	21	21
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերություն	8	9	9
Հաշվետու թողարկող հանդիսացող ընկերությունների քանակը	15	14	14
Գրավատների քանակը	137	143	141
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզավորված	5	1	1
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	2	3	2
Փոխանակման կետերի քանակը ¹	259	238	244
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզավորված	0	1	3
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	0	1	16
Արժույթային դիլերների քանակը	1	0	0
Դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպություններ	9	7	7

¹ Ներկայացված են գործող փոխանակման կետերը:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2011 թ. IV եռամսյակ	2012 թ. I եռամսյակ	2012 թ. II եռամսյակ	2012 թ. III եռամսյակ	2012 թ. IV եռամսյակ	2013 թ. I եռամսյակ
Միջին եռամսյակային ակտիվներ ¹	1981697	2020903	2174354	2255015	2402395	2537745
Միջին եռամսյակային վարկեր	1173574	1266248	1390647	1438628	1502184	1569343
Միջին եռամսյակային պարտավորություններ	1631918	1661825	1808638	1881318	2015263	2137027
Միջին եռամսյակային ավանդներ	895372	905104	960928	1032604	1115606	1203159
Միջին եռամսյակային կապիտալ	349779	359078	365715	373696	387132	400717
Միջին եռամսյակային ընդհանուր կապիտալի համարժեքության մոդալիտիվային ցուցանիշ	18.6%	18.0%	17.1%	17.0%	17.1%	16.5%
Միջին եռամսյակային ընդհանուր իրացվելիության մոդալիտիվային ցուցանիշ	28.2%	26.7%	24.4%	25.1%	25.6%	26.0%
Միջին եռամսյակային ընթացիկ իրացվելիության մոդալիտիվային ցուցանիշ	122.1%	128.8%	118.3%	123.6%	127.3%	135.6%

¹ Միջին եռամսյակային ցուցանիշները հաշվարկվում են եռամսյակի երեք ամիսների մեծությունների միջինաճմամբ:

ՀՀ ԲԱՆԿԵՐԻ¹ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.12.2012	31.03.2013 ¹	Փոփոխություն 31.03.13 – 31.12.12
Հաշվեկշռային կապիտալ	393589	405434	11845
Կանոնադրական հիմնադրամ	244127	251627	7500
Շահույթ / վնաս², այդ թվում՝	109013	112504	3491
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	42518	3993	-38526
Տոկոսային եկամուտներ	225728	59940	-165789
Տոկոսային ծախսեր	111165	32721	-78444
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	56481	14538	-41942
Ոչ տոկոսային ծախսեր	96649	24380	-72269
Այլ ծախսեր ³	31876	13383	-18492
Ընդհանուր պարտավորություններ, այդ թվում՝	2077042	2164580	87538
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	7292	6188	-1104
Այլ պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ ԿԲ)	453044	404919	-48125
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	289329	300336	11007
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	355599	408750	53151
Ժամկետային ավանդներ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	776848	855629	78781
Ընդհանուր ակտիվներ, այդ թվում՝	2470631	2570014	99383
Կանխիկ դրամական միջոցներ	99041	97158	-1883
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում (ներառյալ ԿԲ)	322718	370646	47928
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ ԿԲ)	105213	102981	-2233
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	34468	37362	2894
Պետական արժեթղթեր, այդ թվում	178384	176194	-2190
Այլ արժեթղթեր	5681	6449	768
Վարկեր իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց	1535190	1578467	43277
Վարկային ներդրումներ, այդ թվում՝	1627588	1666878	39290
1. Ստանդարտ	1569216	1575023	5807
2. Հսկվող	26525	61371	34845
3. Ոչ ստանդարտ	18998	14407	-4591
4. Կասկածելի	12849	16078	3228

¹ Հաշվարկներում ընդգրկված են 22 բանկի ցուցանիշներ:

² Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթի(վնասի) գումարը:

³ Տվյալներում ընդգրկված են ակտիվների զուտ մասհամումները և շահութահարկը:

ՀՀ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.12.2012	31.03.2013	Փոփոխություն 31.03.13 - 31.12.12
Հաշվեկշռային կապիտալ	62877.1	69118.2	6241.2
Կանոնադրական հիմնադրամ	50300.2	54816.5	4516.2
Հաիույթ / վնաս¹, այդ թվում՝	10981.6	12339.4	1357.8
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	4809.5	1639.0	-3170.6
Տոկոսային եկամուտներ	20348.6	5765.4	-14583.2
Տոկոսային ծախսեր	7503.7	2200.1	-5303.6
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	6306.9	1774.8	-4532.1
Ոչ տոկոսային ծախսեր	10865.8	2883.6	-7982.2
Զուտ մասհանումներ	2058.0	578.9	-1479.1
Այլ ծախսեր ²	1418.5	238.5	-1179.9
Ընդհանուր պարտավորություններ, այդ թվում՝	105653.8	110725.1	5071.2
Բանկերից ներգրաված միջոցներ	35978.9	35374.7	-604.2
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցներ	26510.7	28222.0	1711.3
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	680.8	731.6	50.8
Ժամկետային պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	24212.1	26703.4	2491.3
Ընդհանուր ակտիվներ, այդ թվում՝	168530.8	179842.8	11312.0
Կանխիկ դրամական միջոցներ	312.4	496.1	183.7
Բանկային հաշիվներ	3770.9	4454.5	683.6
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	40564.7	40786.9	222.2
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4119.5	4110.1	-9.5
Վարկեր	104911.8	112981.8	8070.0
Ֆինանսական վարձակալություն	8332.0	9315.6	983.6
Պետական արժեթղթեր	2502.4	2880.6	378.1
Այլ արժեթղթեր	29.9	445.8	415.9
Վարկային ներդրումներ, այդ թվում՝	149866.8	159190.6	9323.8
Ստանդարտ	144559.9	153647.2	9087.3
Հսկվող	3013.5	2784.9	-228.5
Ոչ ստանդարտ	1300.6	1604.9	304.3
Կասկածելի	992.7	1153.5	160.8

¹ Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթի (վնասի) գումարը:

² Տվյալներում ընդգրկված են ակտիվների զուտ մասհանումները և շահութահարկը:

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.12.2012	31.03.2013	Փոփոխություն (31.03.2013) - (31.12.2012)
Դրամական միջոցներ	212	48	-164
Բանկային հաշիվներ	1317	1148	-168
Ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	5160	7300	2140
Համաապահովագրողներից ստացվելիք ապահովագրավճարներ	0	0	0
Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	87	150	64
Հատուցումների գծով պահանջներ	591	495	-96
Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	296	365	68
Ավանդներ բանկերում	13814	15363	1549
Տրամադրված փոխառություններ	696	621	-75
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	2227	4266	2039
Արժեթղթեր	3895	2313	-1582
Հնարավոր կորուստների անհավաքագրելիության պահուստներ	-493	-605	-112
Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	1933	2040	107
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	514	558	45
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2794	3153	359
Հիմնական միջոցներ	2843	3065	222
Այլ ակտիվներ	2465	2955	490
Ընդամենը ակտիվներ	38351	43238	4887
Դրամ	34814	37537	2723
Արտարժույթ	3538	5701	2164
Վճարվելիք հատուցումներ, այդ թվում՝	223	272	49
Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	562	707	145
Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	168	74	-94
Համաապահովագրողներին, վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1418	1177	-241
Փոխառություններ և վարկեր	197	2093	1896
Տեխնիկական պահուստներ, այդ թվում՝	15612	18603	2991
ԶԱՊ	10833	13655	2822
Պահանջների պահուստներ	3956	3772	-185
Մաթեմատիկական պահուստ	0	0	0
Այլ պահուստներ	822	1176	354
Ռեպո համաձայնագրեր	2160	4197	2037
Այլ պարտավորություններ	3957	2055	-1902
Ընդամենը պարտավորություններ	24296	29176	4880
Դրամ	23856	26596	2740
Արտարժույթ	440	2581	2140
Կանոնադրական կապիտալ	11430	11430	0
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	699	330	-368
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	1261	1594	333
Այլ	665	707	42
Ընդամենը սեփական կապիտալ	14055	14062	7
Ապահովագրական գումարներ	6295988	8026868	1730880
Ապահովագրավճարների համախառն մեծությունը	35525	11408	-24117
Վերաապահովագրողին փոխանցված ապահովագրավճարներ	3172	751	-2421
Ապահովագրական հատուցումների համախառն մեծությունը	14487	4916	-9571
Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական հատուցումներում	784	169	-615

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.12.2012	31.03.2013	Փոփոխություն (31.03.2013) - (31.12.2012)
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	3797.8	4084.7	286.9
Չբաշխված շահույթ (վնաս), այդ թվում՝	616.6	711.9	95.3
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	348.5	139.8	-208.8
Միջնորդավճարներ և եկամուտներ ՆԾ մատուցումից	334.7	737.4	402.7
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	2238.9	126.7	-2112.3
Կանոնադրական կապիտալ	2767.1	2792.1	25.0
Ընդհանուր պարտավորություններ	19811.5	21709.6	1898.2
Ռեզիդենտ բանկերից ներգրաված վարկեր	1156.8	1557.5	400.7
Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերի գծով	17424.0	19489.5	2065.5
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ	23609.3	25794.4	2185.0
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6.5	2.7	-3.8
Բանկային հաշիվներ	732.5	730.5	-2.0
Ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր	28217.4	19774.6	-8442.9
Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր	0.0	0.0	0.0
Պետական արժեթղթեր	2607.5	2807.2	199.7
Այլ արժեթղթեր	889.7	310.5	-579.2

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ԿՆՔՎԱԾ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2012 IV եռ.	2013 I եռ.
ՆԲ կողմից կնքված գործարքներ	1093674.0	1123352.7
բաժնային արժեթղթեր	1899.4	2497.5
այդ թվում՝ բորսայական	79.7	833.7
կորպորատիվ պարտատոմսեր	75861.0	77045.1
այդ թվում՝ բորսայական	948.4	1111.3
պետական պարտատոմսեր	112674.5	89385.8
այդ թվում՝ բորսայական	2696.3	638.8
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ ¹	903239	954424.3
այդ թվում՝ բորսայական	-	8.6
ՆԸ կողմից կնքված գործարքներ	78651.7	89797.6
բաժնային արժեթղթեր	431.3	761.2
այդ թվում՝ բորսայական	386.7	754.7
կորպորատիվ պարտատոմսեր	472.6	136.5
այդ թվում՝ բորսայական	346.5	134.6
պետական պարտատոմսեր	12596.1	5047.4
այդ թվում՝ բորսայական	367.9	-
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ ¹	65151.7	83852.6
այդ թվում՝ բորսայական	-	8.6

¹ Ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքները չեն ներառում երկարաձգումները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

(2013 թ. մարտի 31-ի դրությամբ)

(հազար ՀՀ դրամ)

	31.03.2013	2012
Ակտիվներ		
Ակտիվներ արտարժույթով		
Կանխիկ դրամ	5,728,494	5,937,942
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	228,025,932	248,667,357
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	285,810,540	273,543,277
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	1,646	1,646
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	162,455,784	185,240,208
ԱՄՆ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	58,424,059	69,868,364
Այլ ակտիվներ	157,651	20,615
	740,604,106	783,279,409
Ակտիվներ տեղական արժույթով		
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	167,650,398	171,603,820
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	132,376,508	131,118,876
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	0	0
Հիմնական միջոցներ	67,309,878	64,338,694
Ոչ նյութական ակտիվներ	907,342	941,898
Այլ ակտիվներ	2,541,511	3,152,144
	370,785,637	371,155,432
Ընդամենը ակտիվներ	1,111,389,743	1,154,434,841
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		
Պարտավորություններ արտարժույթով		
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ	86,247,046	87,905,163
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության հանդեպ	2,571,830	2,718,775
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,819,868	2,015,617
Պարտավորություններ ԱՄՆ-ի հանդեպ	286,814,862	299,023,415
Այլ փոխառություններ	55,292,576	53,206,929
Այլ պարտավորություններ	172,888	244,322
	434,919,070	445,114,221
Պարտավորություններ տեղական արժույթով		
Թոթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	395,632,669	440,117,123
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ	185,591,701	181,964,508
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության հանդեպ	114,892,983	106,563,930
Այլ պարտավորություններ	1,976,105	2,836,566
	698,093,458	731,482,127
Ընդամենը պարտավորություններ	1,133,012,528	1,176,596,348
Սեփական կապիտալ		
Թողարկված կապիտալ	100,000	100,000
Գլխավոր պահուստ	17,389,049	17,389,049
Լրացուցիչ կապիտալ	107,531,884	107,531,884
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ	(1,317,705)	(1,182,440)
Կուտակված շահույթ/վնաս	(145,326,013)	(146,000,000)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	(21,622,785)	(22,161,507)
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	1,111,389,743	1,154,434,841

ՀՀ ԿԲ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը հաստատվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից 2013 թվականի մայիսի 14-ին և ստորագրվել:

ԱՐԹՈՒՐ ԶԱՎԱՐՅԱՆ

Նախագահ

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Գլխավոր հաշվապահ

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակը և կազմը

ՀՀ կենտրոնական բանկը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 52-րդ հոդվածի դրույթներով, ներկայացնում է

Ա Ս Փ Ո Փ Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Տ Վ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստների վիճակի և կազմի մասին

2013 թ. 1-ին եռամսյակ (ներառյալ եզրափակիչ շրջանառությունը)

Եռամսյակի սկիզբ	ՀՓԻ	ԱՄՆ դոլար
I. Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,799,376,608.80
այդ թվում՝		
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,799,376,166.37
որից՝		
ՀՓԻ ԱՄՅ-ում	20,641,832.00	31,724,842.16
պահուստային դիրք ԱՄՅ-ում	0.00	0.00
II. Ջուտ արտաքին ակտիվներ		1,067,736,731.37
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		1,067,736,288.94

Եռամսյակի վերջ		
I. Համախառն արտաքին ակտիվներ		1,631,218,357.35
այդ թվում՝		
միջազգային պահուստներ (համախառն արտաքին ակտիվներ ազատ փոխարկելի արժույթով)		1,631,217,920.70
որից՝		
ՀՓԻ ԱՄՅ-ում	1,101,079.00	1,650,733.71
պահուստային դիրք ԱՄՅ-ում	0.00	0.00
II. Ջուտ արտաքին ակտիվներ		951,660,378.87
որից՝ ազատ փոխարկելի արժույթով		951,659,942.22

**ՀՀ ԿԲ նախագահ
ԱՐԹՈՒՐ ԶԱՎԱԴՅԱՆ**

